

پیشنهادهای خواندنی به دانشجویان برای روزهای گرم تابستانی

درس ششم: شر مزاحمها را دفع کنید

خیلی چیزها هستند که مانع کتاب خواندن می شوند. چطور می شود از شرشان خلاص شد؟

از مهم ترین و کاربردی ترین مباحث در خصوص کتابخوانی این است که بدانیم چه چیزهایی مانع مطالعه کردن می شود. این قضیه برمی گردد به همان اصل «کشف خود» که پیش تر در همین صفحه پیرامون آن گفت زده ایم. وقتی بدانیم چه چیزهایی باعث می شود که ما کتاب بخوانیم یا حتی میزان مطالعه مان کم باشد، درصد این برمی آید که این مشکلات را رفع و رجوع کنیم. البته این راه هم بگویم که بعضی ها هم هستند که تا صحبت از کتاب می شود بهانه می آورند که من اصلا نمی توانم کتاب بخوانم و بعد از این جمله عوامل مانع کتابخوانی شان را قطار می کنند. اینها نه تنها اهل کتاب نیستند بلکه اصلا دوست ندارند اهل کتاب باشند، چرا که همیشه از موانع کتابخوانی صحبت می کنند اما درصد رفع و رجوع این موانع بر نمی آید. چند وقت پیش در یک برنامه تلویزیونی آقای خواننده معروف و پرطرفدار بعد از اینکه با روی گشاده و لب خندان تعریف می کرد که اصلا کتاب نمی خواند، در باب علل کتاب خواندن می گفت: «چشمای من جوریه که من اصلا نمی توانم کتاب بخونم!» الحق والانصاف هم مجری برنامه روی همین نکته به خوبی دست گذاشت و تا حدی نیز سعی کرد گوینده جمله بالا را به چالش بکشد. اما خواننده مذکور که احساس می کرد دارند از او تمجید می کنند، تنها می خندید و سعی می کرد همان جمله بالا را با توضیحات به مراتب بدتر از خود جمله توجیه کند. بگذریم.

پیمان طالبی

روزنامه نگار

بسیاری از کتابها را باید مثل آب، جرعه جرعه نوشید تا اثر آن مشخص و محسوس باشد. نکته دوم این است ممکن است چند کتاب را ببینید و بگردید و بخوانید و در نیمه راه رها کنید. ایراد از شما نیست بلکه شاید کتاب مناسب و جذاب را پیدا نکرده اید. مطمئن باشید پس از مدتی که سلیقه کتابخوانی خود را بهتر بشناسید، این نوع کتابهای نصفه نیمه، سهم کمتری را به خود اختصاص خواهند داد. نکته مهم دیگری نیز در اینجا مطرح است و آن این است که باید در زمان خواندن از وسایلی که حواس خواندن شما را پرت می کنند دوری کنید. (بله منظورم دقیقا گوشی موبایل تان است!) مهم است که قبل از شروع به خواندن کتاب، اینترنرت و موبایل و تلویزیون از شما دور باشد. تماسهای مهم را قبیل از کتابخوانی بگیرید. ایمیل های مهم را قبلا چک کنید. وبگردی ها را انجام دهید و آنگاه، به سراغ مطالعه بروید.

ترجیحا مکان مشخصی را برای مطالعه در منزل یا محل کار در نظر بگیرید. مطالعه باید لذت بخش ترین فعالیت ما باشد. برای مطالعه، لازم نیست شرایط «حس در سلول انفرادی» را ایجاد کنید. (در این خصوص قبلا همین جا مسوول حرف زدیم) بهتر است قبل از شروع به مطالعه، در کنار خود، چای یا هر نوشیدنی یا خوراکی دیگری را که مورد علاقه تان است، قرار دهید. با این کار در ذهن شما، لحظات کتابخوانی با خاطره های خوب ثبت می شود. فراموش نکنید ما هم مانند هر موجود دیگری، به سادگی شرطی می شویم.

راستی یک پیشنهاد هم برایتان دارم: یکی از لذتهای که بسیاری از کتابخوانها تجربه کرده اند، صحبت با دیگران در خصوص کتابهایی است که خوانده اند. این فرصت را از دست ندهید. اگر فرصت محدودی دارید و نمی توانید با دیگران، بنشینید و سر حوصله صحبت کنید، شاید راه اندازی یک صفحه اینستاگرام یا یک کانال تلگرام ایده خوبی باشد. می توانید پس از مطالعه هر کتاب، خلاصه کتاب یا نظرات خود را آنجا بنویسید. در این خصوص در آینده بیشتر صحبت خواهیم کرد.

غالباً علت عدم مطالعه ما یکی از این موارد است:

- احساس می کنیم سرعت خواندن ما بسیار کند است و پیشرفت خوبی نداریم.
- مطالعه کتابها را آغاز می کنیم اما آنها را به پایان نمی بریم.
- در زمان مطالعه کردن، نمی توانیم به شکل کامل و مناسب، تمرکز داشته باشیم.
- کتابخوانی برای ما خسته کننده است.
- حوصله متن های طولانی را نداریم.
- کتابخوانی و مطالعه در کوتاه مدت برای بسیاری از ما، لذت ایجاد نمی کند.
- بسیاری از کتابهایی که می خوانیم به «توصیه» یا «تحمیل» دیگران تعیین شده است.
- خواندن یک کتاب به تنهایی (و بدون مشارکت دیگران) کاری است که حوصله بسیار می خواهد که از حد توان بسیاری از ما خارج است.
- در لحظاتی که تصمیم به مطالعه و کتابخوانی می گیریم، کتاب مناسبی در اختیار ما یا در ذهن ما وجود ندارد.

قصه خوانی

به دل انگیزی گل های بهاری

شمیم بهار در دهه چهل داستان می نوشته. نقد فیلم می نوشته آن هم به سبک خودش. انتشاراتی تاسیس کرده که عمرش بیش از سه سال نبود. کتاب معروف «شب شب دو» از بهمن فرسی در همین انتشارات چاپ شد. یک دوره ای استاد دانشگاه تهران هم بوده. اما از سال پنجاه و دو مطلب جدیدی از او چاپ نشد. یعنی چهل و شش سال است که ما داستانی جدید از بهار خوانده ایم و او حالا در آستانه هشتاد سالگی است. این کتاب منتهی از اولی های چاپ شده نشده بهار است که به کوشش انتشارات بیدگل در سه دفتر منتشر شده است. دفتر اول، مجموعه داستانهای است که اولین بار بین سالهای ۱۳۴۳ تا ۵۲ در مجله اندیشه و هنر منتشر شده است. دفتر دوم، مجموعه یادداشتها و نقدهای ادبی و سینمایی شمیم بهار

بین سالهای ۱۳۴۲ تا ۴۸ است دفتر سوم فیلمنامه «عاشقانه» است که از میان فیلمنامه های تمام و ناتمام نیمه اول دهه پنجاه تنها فیلمنامه ای است که از این نویسنده باقی مانده است. آیدین آغداشلو در رابطه با گوشه نشینی عمدی شمیم بهار و اینکه تمایلی به دیده شدن ندارد، در جایی می گوید: «شمیم بهار هم که به عمد خودش را غیب کرد، هیچ چیزی چاپ نکرد و نگذاشت چیزی درباره اش چاپ کنند، یکی دوبار هم که من در جاهایی به قول سعدی ذکر خیر جمیلش را عنوان کردم، دچار صاعقه و توفان شدم.» شنیده ام نشر بیدگل قرار است به تازگی اولین رمان شمیم بهار را نیز چاپ کند. امیدوارم.

گلچین

غزل های دست چین شده

«غوغای غزل؛ از سننایی تا سایه» گزیده ۴۰۰ غزل از ۱۰ غزلسرای برجسته ادب فارسی به انتخاب سعیدمحمد تولیت است که از هر کدام به تساوی ۴۰ غزل منتخب شده است. این غزلسرایان شامل سنایی، عطار، مولانا، سعدی، عراقی، حافظ، فروغی، شهریار، عماد و سایه می شوند. تعداد ابیات هر غزل مابین پنج تا ۱۰ بیت و مجموع ابیات کل غزل هاسه هزار بیت است. به علاوه چپینش شاعران براساس تقدم تاریخی و چپینش غزلها برای هر شاعر به صورت مجزا طبق ترتیب الفبایی مطلع غزلهاست.

در هر گزیده ای به ناچار ذوق و سلیقه گزینش کننده دخیل است و این کتاب هم از این قاعده مستثنی نیست.

اما چیزی که نگارنده در انتخاب غزلها متکی به آن بوده چیزی نبوده است مگر مصلحت وقت. تمام همت بر آن گماشته شد تا غزلها و بیتهایی گزینش شود که پیش و بیش از هر چیز وقت شما را خوش کند. به همین منظور چندی از غزلهای شاخص هر شاعر چه از لحاظ محتوا چه از لحاظ فرم که بیانگر سبک شخصی اوست در این گزیده دیده نمی شود. فی المثل در باب حافظ، غزل در سرای مغان رفته بود و آب زده... که از غزلهای خاص خواهد است در این گزیده نیست و غزل نفس برآمد و کام از تو بر نمی آید... که در ادعای ملاحظت است برگزیده شده است.

عطف

حماسه در آن سوی مرز پرگهر

«اودیسه» در کنار «ایلیاد»، دومین اثر حماسی «هومر»، شاعر و داستان سرای نابینای یونانی است. این کتاب که در اواخر قرن هشت پیش از میلاد مسیح نگاشته شده، همچون «ایلیاد» با تاثیر از جنگ تاریخی بین یونانی ها و تروایی ها، به صورت اشعاری حماسی و البته با تلفیقی از ادبیات شاعرانه و احساسی، یکی از تاثیرگذارترین آثار ادبیات مغرب زمین به شمار می آید. «اودیسه» زمان صلح و بازگشت قهرمانان را از جنگ «تروا» نشان می دهد و سرگذشت یکی از سران جنگ، به نام «اودیسیوس» است که در سفری طولانی، ماجراهای مختلف و خطیری برای وی و همراهانش پیش آمده و در نهایت که همگان گمان به کشته شدن وی می کنند به وطن خود بازگشته و دست متجاوزان را از سرزمین و زن و فرزند خود کوتاه می کند.

«شاهنامه فردوسی» و «ایلیاد و اودیسه هومر» از زیباترین و عظیم ترین آثار حماسی ملت های جهان محسوب شده که در آن بین، «ایلیاد» و «اودیسه» هر دو به راستی منبع اصلی آگاهی ما درباره اساطیر یونان به شمار می روند و فراتر از داستانهای افسانه ای از غولهایی چون آیان و آشیل، حقایقی از تاریخ را هم در خود نهفته اند. انتشارات هرمس این دو کتاب مهم را در یک جلد بسیار زیبا و شکیل منتشر کرده است. مهم تر از این؛ آنکه ترجمه آن هم اثر استاد سعید نفیسی است.

از هر دری

باز هم از صلح

دیوید فرامیکن مورخ آمریکایی سال ۱۹۸۹ کتابی با عنوان کامل صلحی که همه صلحها را بر باد داد؛ فروپاشی امپراتوری عثمانی و شکل گیری خاورمیانه معاصر نوشت که در آن درباره نقش قدرت های اروپایی در خاورمیانه بین سالهای ۱۹۱۴ تا ۱۹۲۲ صحبت کرده است. او نقش این قدرت ها را در فروپاشی بزرگترین قدرت آن زمان خاورمیانه و در نتیجه شکل گیری خاورمیانه جدید بررسی کرده است. فرامیکن پیشگفتار مفصلی بر کتابش نوشته است و در آن موضوع کتاب و هدفش از نگارش آن را شرح داده است. یکی از مهم ترین نکاتی که فرامیکن بر آن تاکید دارد این است که بسیاری از گزارش های فرانسه و انگلیس از آن دوران و همین طور ادعای آنها مبنی بر دخالت نکردن در امور مذهبی مسلمانان دروغی بیش نیست و مفهومی که آن را «قیام اعراب» نامیده اند، زاده تخیل فردی آمریکایی به نام «تامس ادوارد لانس» است. او در کتابش خواننده را با ماجراجویی های لانس همراه می کند اما در کنار آن پرده از مسائل بسیاری که تا مدت ها به گونه ای دیگر روایت می شد، برمی دارد. فرامیکن تغییر جهت های دولت ها را دنبال می کند و جزئیات سیاست های آنها را آشکار می کند و در نهایت شکل گیری خاورمیانه امروزی را به تصویر می کشد. کتاب صلحی که همه صلحها را بر باد داد، یاد نامزد نهایی هر دو جایزه «پولیتزر» و «جایزه ملی دایره منتقدان» بود. این کتاب در ایران توسط نشر ماهی با ترجمه حسن افشار منتشر شده است.

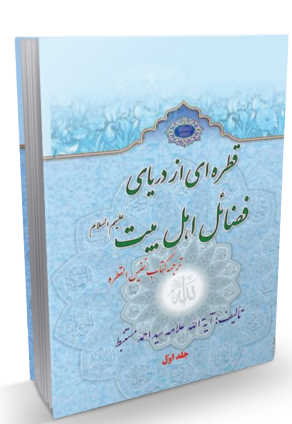
معرفت

قطره ای که دریاست

«القطره» کتابی است معروف در فضایل پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت طاهرین او و همچنین ذریه پاک پیامبر (ص) و دوستان و شیعیان آل محمد (ص) که مولف برای جمع آوری آن کتابهای خطی و چاپی زیادی را جست و جو کرده است.

طریقه نگارش کتاب بسیار جالب است. به طوری که با توجه به ایام ولادت یا شهادت پیامبر (ص) و اهل بیت طاهرینش می توان به بخش مربوطه هر امام مراجعه و از آن محفوظ شد.

آیت الله مستنطی مولف این اثر، بعد از تالیف جزء اول این کتاب در عالم رویا دید که از دنیا رفته و سر او بر زانو مادرش فاطمه (س) است.

از داشتن این موقعیت که دلالت بر بلندی مقام و عظمت شأن او داشت، تعجب کرده و از خود سوال می کند، چگونه به این مقام رسیده ای؟ و تا این سوال به فکرش خطور می کند سرور زنان عالم حضرت فاطمه (س) به او الهام کردند که: هذا جزء من آلف کتاب «القطره». این پاداش کسی است که کتاب القطره را جمع آوری کرده است. درحال حاضر ترجمه کتاب القطره با عنوان «قطره ای از دریای فضایل اهل بیت» با ترجمه ای از محمد ظریف در بازار نشر موجود است. این کتاب را انتشارات الماس به چاپ رسانده است.

گلاب و گل

علوی از علوی

در آستانه عید غدیر هستیم و مناسب دیدم در گلاب و گل این هفته، یک مجموعه شعر علوی از یک شاعر علوی را معرفی کنم.

احمد حسین پورعلوی معروف به احمد علوی از خویان شعر هیات است. او که متولد سال ۱۳۵۴ است اصالتاً تهرانی است ولی سال های سال ساکن قم و مشرف به حضور در سایه سار لطف کریمه اهل بیت حضرت معصومه سلام الله علیها است. اشعار علوی احمد علوی که در مدح و منقمت امیرالمؤمنین علیه السلام سروده شده اند، خاص و کم نظیرند. خیلی ها این بیت احمد علوی را غالباً در ذهن دارند که:

غزل لطف خداوند است، شاعرها خبر دارند

غزل خوب است در وصف امیرالمؤمنین باشد.

از وی دو کتاب به نام های سادات بیخشد (انتشارات فصل پنجم) و علوی ها (انتشارات جمهوری) به چاپ رسیده است.

کتاب علوی ها شامل مجموعه اشعاری است که علوی در رثای مولا علی (ع) سروده است.

کتاب علوی ها در زمرة مجموعه «جهان تازه شعر اهل بیت (ع)» در انتشارات جمهوری منتشر شده است.

این مجموعه که بر نظر مهدی رحیمی شاعر شناخته شده شعر آیینی منتشر می شود، تاکنون توانسته مجموعه های خوبی از شاعران آیینی را به بازار کتاب عرضه کند.

